

[S. C. Nørgaard.]

der heller ingen nye, men der gaar altsaa ingen Værdier tabt. I dette Tilfælde er det ganske anderledes. Her er i Kraft af forrige Tidens Foranstaltninger skabt betydelige Værdier, Værdier for Lodsejerne, Værdier for Samfundet — Staten faar sine Skatter af de allerede skabte Værdier o. s. v. —, og sker der intet for at bevare disse Værdier, gaar de til Grunde; det er vi alle sammen klar over. Derfor kan dette Foretagende ikke sammenlignes fuldt ud med et almindeligt Grundforbedringsforetagende, det er af ganske særegen Interesse. Jeg har haft det Indtryk, at naar den højtærede Minister har valgt at føre Projektet ind under Grundforbedringslovens Bestemmelser, er det vel nok for en Del sket, fordi der derved aabnes Mulighed for at ordne Sagen paa en bredere Basis, end det ellers var muligt. Jeg vilde have ønsket, at Ministeren havde imødekommet mig paa dette Omraade, fordi jeg synes; det er rimeligt at give en væsentlig Støtte ud over det almindelige under Hensyn til, at der her er særegne Forhold. Derfor kan jeg heller ikke erkende, at Ministeren har Ret i, at det vil have saa svære Konsekvenser. Hvis man vilde paaberaabe sig dette, vilde jeg sige som saa: det er da ikke et almindeligt Grundforbedringsarbejde.

Den højtærede Minister synes ikke, det er konsekvent, at de hidtil afgiftsfrie Lodsejere fremdeles skal være fri for at betale en Part af Vedligeholdelsesudgifterne. Jeg kan ikke se ganske saadan paa Sagen. Jeg synes, at den Stilling, jeg kræver for dem, er i nøje Overensstemmelse med den Stilling, de hidtil har haft, for hvorledes var Forholdene i sin Tid? Dengang Anlægget blev gennemført og disse saakaldte frie Lodsejere blev til som frie Lodsejere, maatte de betale deres Del netop for at faa den Stilling. De maatte gaa med til at afholde en Del af Udgifterne ved det heles Tilrettelæggelse derigennem, at de maatte give Afkald paa et Areal og paa en Ret, de havde, til Fiskeri i Søen. Til Gengæld derfor fritoges de for Deltagelse i Udgifterne i Fremtiden og fik et Areal. Det er den Tilstand, jeg ønsker opretholdt. Men naar Ministeren ikke vil gaa med dertil, er der jo ikke noget at gøre ved det.

Da jeg efter Ministerens Udtalelse maa gaa ud fra, at der ikke er Mulighed for at faa en Ændring i den af mig antydede Retning gennemført ved en Udvalgsbehandling, vil jeg for ikke at skabe Vanskeligheder for Lovforslagets Gennemførelse undlade at stille Forslag om Nedsættelse af Udvalg. Men jeg vil dog slaa fast, at vi fra vor Side har gjort, hvad vi kunde, for at faa disse

efter vort Skøn mindre tilfredsstillende Bestemmelser ændret til andre, som vi finder bedre. Jeg ønsker, som sagt, ikke at formindske Mulighederne for Lovforslagets Gennemførelse. Derfor kan jeg paa mit Partis Vegne tilsige Ministeren velvillig Støtte til at naa et Resultat. Jeg havde ønsket, man havde imødekommet mig, fordi jeg tror, det vilde have været til Gavn for Lovforslagets Indhold, men naar Ministeren ikke vil det, maa vi jo gennemføre Lovforslaget, som det er, og haabe, at det, naar det bliver Lov, maa blive til Lykke og Gavn trods de øjensynlige Mangler, der efter min Mening klæber derved.

Landbrugsministeren (Bording): Det ærede 8de tingvalgte Medlem (S. C. Nørgaard) har naturligvis Ret i, at i Almindelighed er de Grundforbedringsarbejder, der udføres efter Grundforbedringsloven, ikke af samme Beskaffenhed som den her omtalte Foranstaltning, og det er egentlig for at bekræfte dette, at jeg tager Ordet. Men det ærede Medlem kan være forvisset om, at der findes en Række Tilfælde, som ligger paa Grænsen af det, der her er Tale om, og tillige enkelte, som svarer dertil. Det ærede Medlem vilde sikkert, hvis han var i mit Sted, indtage akkurat det samme Standpunkt, som jeg gør, fordi han vilde føle sig overbevist om, at det vil være umuligt at afvise Grænsetilfældene og de tilsvarende Tilfælde, hvis man har givet en ekstraordinær Begunstigelse som den, der er Tale om i den første af de Ændringer, det ærede Medlem ønskede.

Jeg tillægger det megen Betydning, at man faar Spørgsmaalet om de frie Lodsejere afgjort saa redeligt og rigtigt som muligt over for de to Parter, de tidligere afgiftspligtige og de tidligere afgiftsfrie. Her drejer det sig jo ikke alene om en Istandsættelse af det, der er forsømt paa Grund af Tidernes Tryk, men om en yderligere Sænkning af Vandstanden, for at nævne en Ting, som enhver vil erkende er en Forbedring ikke alene for de tidligere afgiftspligtige, men ogsaa for de tidligere afgiftsfrie, og det er indlysende, at en saadan yderligere Sænkning af Vandstanden betyder ikke blot, at Udgifterne til Anlægget bliver større, end de ellers vilde blive, men den betyder ogsaa, at de aarlige Driftsudgifter bliver større, end de ellers vilde blive, og det vilde være uretfærdigt at fritage en Del af Lodderne for Deltagelse i Udgifterne ved en yderligere Vandstandssænkning, da disse Lodder nyder lige saa meget godt af en saadan Sænkning som de afgiftspligtige.